1940-41

Noen artikler, taler og meddelelser til pressen

fra sendemann Morgenstierne

9. april 1940 - 9. april 1941 .

Innhold.

1. Pressemeddelelse (engelsk) utsendt 10. april 1940.

2. Pressemeddelelse (morsk) utsendt 10. april 1940.

3. Referat av uttalelser til pressen etter konferanse med President Roosevelt i det Hvite Hus 13. april 1940.

4. "Treason Stories termed Untrue by Norse Envoy." Pressemelding offentliggjort i "New York Herald Tribune", "New York Times" og andre aviser 19. april 1940.

5. Meddelelse til den norsk-amerikanske presse 22. april 1940.

6. Uttalelser til "New York Times" 28. april 1940 angaaende v. Ribbentrops beskyldninger mot norske regjering.

7. Telegram til Styret for New York-utstillingen, 17.mai 1940.

8. Uttalelse til tidsskriftet "The Northman" mai 1940.

9. "A Message from the Minister of Norway" mai 1940.

10. Uttalelse til "The Bulletin of the Norwegian American Chamber of Commerce" juni 1940.

11. "Minister Predicts Re-establishing of Norway's Freedom." Melding om pressekonferanse hos Norges sendemann 7. juni 1940

12. Tale paa "Sönner av Norge"s landsmöte i New York 22.juni 1940 (offentliggjort i den norsk-amerikanske presse).

13. Tale paa "Norway Day", Verdensutstillingen i New York, 23.juni 1940 ("Sönner av Norges Landsmöte").

14. Artikkel i norsk-amerikanske presse: "Den store pröve alle nordmenn stilles paa", august 1940.

15. Tale ved aapningen av kringkastingen fra Boston til Norge, 29. september 1940.

16. Julehilsen til "Grand Forks Skandinav", desember 1940.

17. "Lys og Skygge". Artikkel i den norsk-amerikanske presse, februar 1941.

18. "Norway Carries On." Tale i Overseas Press Club, New York, mars 1941 .

19. Erklaering til pressen 9. april 1941, aarsdagen for invasjonen av Norge.

20. Telegram til President Roosevelt 9. april 1941.

-oOo-

Sendemann Morgenstiernes erklering til den amerikanske presse 10. april 1940.

As yet I am without official information from Norway about the latest developments there. But I'm afraid we know enough to realize that a great calamity has struck Norway and the Norwegian people.

The Norwegian Government and people have only had one wish: To live in peace and brotherly understanding with all nations. To be allowed to go about their daily task of building a progressive democracy in the interest of all the people.

Consequently from the very beginning of the war we have endeavored, as for instance in the City of Flint affair, to uphold Norwegian neutrality to all sides, without fear or favor.

It is deeply tragic that in spite of all our efforts to this end we have been forced, through a sudden but apparently well prepared foreign invasion of our country, to take up arms in defense of the freedom and integrity of the fatherland. Though it cannot be denied that our very concentration on social and cultural development has interfered with the upkeep of our defensive forces, the spirit of the Norwegian people is intact and eager for any emergency. Like always before through our long history we shall fight to the last for our country, our homes and our standards of civilization.

Let me add that any reports to the contrary there is today one Government in Norway under the leadership of Prime Minister Nygaardsvold. It has temporarily moved from Oslo to Elverum, but continues to have the unanimous support of the King, the Parliament and the people of Norway. The puppet government established in Oslo by the invaders is not supported by anyone except its foreign masters.

Through the anxious days ahead I know that we may continue to count on the generous understanding and goodwill of the American people to which we are tied with innumerable cords of history, human fellowship and democratic institutions.

Wilhelm Morgenstierne
Minister of Norway

Sendemann Morgenstiernes erklaering
til den norsk - amerikanske presse 10. april 1940.

Alle norske menn og kvinners tanker gaar i disse dager mot Norge. Mellingene derhjemme fra er ennaa ufullstendige, men vi har hört nokk til aa vite, at en stor ulykke har rammet vaart land og vaart folk.

Det syns ufattelig, at Norge, som kun har hatt det önske aa leve i fred og broderlig forstaaelse med alle folk, skal bli trukket inn i krigens malström. Til det ytterste har vi sökt - som "City of Flint" - affaeren, "Altmark"- affaeren og andre tilfeller viser - at hevde vaar nöitralitet paa folkerettens grunn "without fear or favor."

Da nordmennene tross alle bestrepelser plutselig sto overfor en vel forberedt invasjon av fedrelandet, hadde vi intet annet valg enn aa verge oss med vaapenmakt. Saan som Norge har gjort gjennom hele sin historie, og alltid vil gjöre.

Ingen kan se gjennom de taaker som ligger foran oss, men jeg vet at under de prövelser som forestaar vil ogsaa kvinner og menn av norsk herkomst ute i verden fölge det norske folks skjebne med dyp samkjensle og kjaerlighet.

WILHELM MORGENSTIERNE,
Norges Sendemann.

The Washington Star, April 13, 1940

ENVOY HERE DERIDES NORWEGIAN NAZIS' EFFORTS TO RULE

Minister Scornful of Quisling Group; Talks With Roosevelt

Scornful denunciation of efforts of the Norwegian Nazi party to set up a new government under German domination was expressed by Wilhelm Munthe Morgenstierne, Norwegian Minister to the United States, after a conference with President Roosevelt at the White House today.

Giving no information on his visit with the Chief Executive, Mr. Morgenstierne told reporters he has not been in direct communication with his government since the German invasion. Thus far, he said, he has received only fragmentary information by way of Stockholm. Until such time as more normal conditions are established, he said he would act on his own judgment here.

The Minister said he would like to emphasize very strongly, however, that Norway still has only one legal constitutional government -- namely, that headed by the King and functioning through a Parliament elected by the Norwegian people.

Nazis Never Elected a Member.

For years, he said, the Norwegian Nazi party has tried to elect members to the Parliament, but has never succeeded. The pseudo government announced at Oslo under leadership of Major Quisling, Nazi leader, is entirely without power and without any public support, he added.

Since the invasion, the Minister continued, the duly elected Norwegian Parliament of 150 members has recorded itself unanimously in approval of the government of Prime Minister Nygaardsvold.

New York Herald Tribune, Friday, April 19, 1940

TREASON STORIES TERMED UNTRUE BY NORSE ENVOY

False Orders by Nazi Agents, Not Treachery,
Paralyzed Defenses, Capital Hears.

WASHINGTON, April 18.-- False orders and rumors spread by German agents were more responsible for the landing of German troops in Norway without a struggle than treason and sabotage by Norwegians, it was stated yesterday in two telegrams received today by the Norwegian Legation in Washington.

The two messages, both from the Norwegian Legation in Stockholm, characterized as untrue the reports that Norwegian officers had betrayed their commands and that Norwegian soldiers had no arms or food and therefore could not fight for their country.

As to the landing of Germans in Trondheim, the Norwegian Legation in Stockholm reported that the Nazis had forced a large number of Norwegian fishing boats and small steamships to accompany them as a shield so that the Norwegian guns could not fire without killing Norwegians. During the confusion caused by these tactics the Germans made their landing.

In answer to reports that Norwegian forces in southeastern Norway had been led by treacherous officers, the legation in Stockholm sent the statement of Maj. Gen. Carl J. Erichsen, sixty-year-old commander of the forces, who was driven over the Swedish frontier after resisting the Nazis and has taken refuge in Stockholm. Gen. Erichsen said that such grave accusations did not contain a single word of truth, and he regretted that the plight of the Norwegians was made more difficult by such rumors.

Text of Norwegian Denials

The text of the messages were made public, as follows:

"The following cable has been received by the Norwegian Legation in Washington from the Norwegian Legation in Stockholm, Sweden, April 18:

"'Sensational rumors of treason and sabotage must be received with the greatest reservation. In military quarters confusion was created by reports which were issued in the name of the government, not only from Oslo, but also from other telegraph stations, until it became clear to the individual commanders that false

reports had been sent. Thus, repeated reports were sent to Gen. Erichsen's troops stating that the government had ordered them to surrender. Great damage was also caused by a false order instructing the Norwegian troops not to shoot in order to prevent provocations, but wait until the Germans attacked. Certain detachments were thereby placed in a position where they could not defend themselves before it was too late.

"'When the German warships passed Agdenes (fortifications) on their way to Trondheim, this was made possible by the fact that they had taken along a large number of Norwegian fishing boats and small steamers so the fort could not shoot without massacring Norwegian vessels. During the uncertainty which arose in this manner in the dark night the Germans got in.

"'When the fort at Hegra (east of Trondheim and near the Swedish border) fired at a Norwegian train, it was because a German agent in Trondheim had express-telegraphed to the commander stating that German troops were on the train.

"'Many such instances might be mentioned. The German propaganda utilizes all sorts of rumors to create distrust in the Norwegian fighting spirit. The sudden attack over the country placed the Norwegian defense forces in an extremely difficult situation, but the people's will to defend itself is strong and asserts itself in a bitterly waged resistance wherever defense can be organized. The Norwegian high command is bending all its strength toward a tough and tenacious fight.'

Gen. Erichsen's Denial

"The Norwegian Legation in Washington has received the following cable from the Norwegian Legation in Stockholm, Sweden, April 18:

"'The following denial has been issued by Gen. Erichsen:

"'"An article published in 'Svenska Dagbladet' April 16th under the heading 'Treason in Askim and Mysen' contains grave accusations against the Norwegian troops which operated in Askim and Mysen. It is stated, among other things, that they were led by treacherous officers, that they had not been given sufficient arms, that the soldiers hadn't had anything to eat since Tuesday last week, and that the soldiers had never had an opportunity to fight for their country, etc.

"'"I wish to state that this information does not contain a single word of truth. In these days, when we Norwegians are living through such terrible happenings

it is to be deeply regretted that our burden should be increased by rumors which are entirely without foundation in fact. These rumors must be regarded as a part of the strong propaganda which is being conducted by the enemy in order to destroy us by such means as well."'"

Meddelelse til den norsk- amerikanske presse

22. april 1940.

Faar jeg lov til gjennom Deres blad aa rette en varm takk til alle norske og amerikanere av norsk herkomst, som i disse tunge dager paa mangfoldig vis har gitt uttrykk for sympati med Norge i dets skjebnetime og tilbudt hjelp og støtte. Fra alle kanter av sambandsstatene er disse budskaper strömmet inn til Norges Legasjon i Washington og betydelige pengebeløp er allerede gjennom Legasjonen uopfordret stillet til den norske regjerings disposisjon. Motta alle foreløpig paa denne maaten det norske folks innerlige takk !

Gjennom pressen vil det vaere kjent, hva der i öieblikket foregaar i Norge, og det er litet jeg kan legge til. Jeg vil dog gjerne nevne, at Legasjonen er i direkte kontakt med den norske regjering, og at denne er i full funksjon og sammen med Konge og Storting med fast haand leder Norge gjennom denne ufattelige krise og mobiliserer alle krefter for aa verne vaare fedres land mot den fremmede invasjon. Alle landsmenn, alle venner av Norge, kan vaere dypt forvisset om, at naar det norske folk tross sitt innerligste önske er blitt tvunget til aa gripe til vaapen, saa vil disse ikke bli lagt ned, för landet vaart er renset for angriperne, og solen atter stiger over et fritt, uavhengig og folkestyrt Norge.

Falske mellinger.

Faar jeg lov til aa understreke dette: De mellinger, som er kommet hit om forrederi i stor utstrekning i Norge, er ikke sande, og for det takker vi alle vaar Gud. Det er andre, som i propagandahensikt har spredt disse rykter for aa söke aa nedbryte det norske folks selvtillit og vaare venners respekt og kjaerlighet. Der har vaert sabotasje og falske ordre av mange slags. Men det er fienden, og ikke nordmenn, som er de skyldige. Jeg ber alle om saa inntrengende som mulig aa framholde dette, hver i sin krets.

Vaer forsiktig.

I det hele vil jeg henstille, at ingen fester lid til mellinger, som kommer fra de okkuperte deler av Norge. Det er vaare angripere som staar bak alle disse mellinger, og de kontrollerer alle forbindelser med utenverdenen. Jeg vil ogsaa raade til, at der vises den störste forsiktighet med aa sende penger eller annen hjelp til paarörende i de okkuperte deler av Norge inntil situasjonen er klarere, og man har full garanti for, at alle forsendelser vil komme i de rette hender.

Alle loyale mot Norge.

I anledning av forespörsel til Legasjonen vil jeg ennvidere nevne - skjönt det vel skulle vaere unödvendig - at jeg selv og alle mine kolleger og medarbeidere ved Legasjonen og ved alle norske konsulater i U.S.A. selvsagt har stillet oss helt og ubetinget til disposisjon for den lovlige norske regjering. Alldrig vil vi ta ordre fra noen regjering, innsatt eller kontrollert av Norges fiender. Kong Haakon den Store, Regjeringens Nygaardsvaald, det folkevalgte norske Storting og vaare kjempende landsmenn har vaar fulle og ubegrensete tillit og loyalitet.

En utsatt post.

Som Norges Sendemann staar jeg idag paa en utsatt og vanskelig post. Jeg kan bare försikre alle landsmenn og amerikanere av norsk herkomst, at jeg saavelsom mine medarbeidere oppbyr alle evner og krefter for i disse skjebnetunge dager aa tale Norges sak og hevde dets interesser i Amerika. Som alldrig för i de 30 aar, siden jeg förste gang kom til Legasjonen i Washington, föler jeg mitt dype ansvar overfor mitt land og folk, overfor Norges historie i nutid og framtid.

Til mine egne landsmenn her retter jeg den innerlige bönn, at de i disse historiske, dypt alvaarlige dager fortsatt vil gi meg den tillit og stötte, som hittil har styrket meg mere enn noe annet. Norge vil alldrig glemme dem som nu slutter fast opp om det gamle fedreland og dets offisielle representasjon i Amerika.

Washington, D.C., 22. april 1940.

WILHELM MORGENSTIERNE
Sendemann

Uttalelse offentliggjort i New York Times, 28.april 1940

NAZI CHARGE FALSE, NORSE ENVOY SAYS

Morgenstierne Declares in Chicago That
His Country Was Strictly Neutral.

CHICAGO, April 28. -- Wilhelm Munthe Morgenstierne, Norwegian Minister to the United States, characterized as "absolutely without foundation" the statement today by Foreign Minister Joachim von Ribbentrop of Germany that there had been Norwegian connivance with the Allies.

"I have had no communications from my government since these statements were given out in Germany," the Minister said here tonight, "but I can state definitely that any suggestion that Norway, before the German invasion, planned to enter the war on the side of one or the other of the belligerents is absolutely without foundation.

"We only fought when our country was invaded and we are going to continue that fight under the leadership of King Haakon and the Nygaardsvold government, which has the unanimous confidence and support of the Norwegian people and the Norwegian Army, until Norwegian soil has been cleared of the invaders.

"From the outbreak of the war in September the Norwegian Government, as the world knows, has done its utmost to uphold Norwegian neutrality impartially to all sides. This is evidenced, for instance, by the City of Flint affair, the Altmark affair and several other incidents, which constitute full proof that we followed the strict policy of neutrality on the basis of international law, regardless of where the chips fall.

"The Norwegian people deeply desired to keep at peace and on friendly relations with all nations. Not wanting anything from anybody, we thought we had a right and duty to stay out of the conflict.

"It is, indeed, very tragic that our beautiful country, with its peace-loving, hard-working men and women, should be made a battlefield of that cruel, ruthless, inhuman thing which is modern war."

CHICAGO, April 27. -- The Norwegian Minister to the United States, Wilhelm Munthe Morgenstierne, said tonight that today's German White Book contained "the sam alibi which Germany used for the invasion of neutral Belgium in 1914."

"By coincidence, 'secret papers' were found also by the Germans when they invaded Belgium in 1914," Mr. Morgenstierne said. "The German Government at that time claimed that Britain was about to invade Belgium, but German troops moved first."

The Minister declared that "the Germans could not have found any documents showing that Norway was preparing to go to war" because "no such action was ever contemplated."

Telegram til Styret for New York World's Fair, 17.Mai 1940.

Your attitude of understanding and good will in this hour of my country's dire need is deeply appreciated. For reasons with which you are familiar, the Norwegian Government did not find it possible to continue in 1940 its official participation in your great Fair. In order that Norway should not be entirely unrepresented however I have with your generous permission appointed Hon. Rolf A. Christensen, Consul General of Norway in New York, Norwegian Commissioner General to the New York World's Fair 1940. There will also be a Norwegian restaurant in the old Norwegian Pavilion of last year over which the Norwegian flag will fly.

Through your friendly cooperation Norway shall thus once more take her place among the free democratic states to which your Fair has been and is such a congenial host. Like my own country the New York World's Fair is devoted to peace and freedom. In Norway we did our utmost to further both. But by one of the most sinister and wanton aggressions of history a ruthless foe broke into our beautiful peaceful country leaving death and suffering and destruction in his path.

I earnestly hope that our official representation and our flag shall remind the millions of free and happy Americans visiting your Fair this summer that from free Northern Norway the King and the Government of my Country shall continue to the last and fight to clear the soil of all Norway of the foreign invader. Surely the sun shall rise again over your sister democracy, the land of Ibsen and Undset, Grieg and Sinding, Fridtjof Nansen and Roald Amundsen, an undivided and independent Norway.

Wilhelm Morgenstierne

Minister of Norway

The Northman May - June, 1940

It is a privilege to avail myself of the opportunity offered me by the editors of THE NORTHMAN to give a statement about the German invasion of Norway.

Let me remind your readers that from the day of the outbreak of the war in September last year, the Norwegian Government did its utmost to uphold Norwegian neutrality impartially to all sides. With equal force we protested against any infringement of our neutrality from whatever country it might come. Not asking anything from anybody, only wanting to live in peace and neighborly relations with all nations, we thought that we had a duty and a right to keep out of war.

It is very tragic, indeed, that, in spite of these, our earnest efforts, we were drawn into the terrible maelstrom of clashing arms.

I doubt whether in all history there has been a more unjustified, cruel and ruthless attack on a peaceful, peace-loving nation than the sudden German invasion of Norway.

All reports of treason and treachery among the Norwegians should be taken with a grain of salt--yes, with all the salt in the Atlantic Ocean. That is not the Norwegian way. That is not part of our national character. History can testify to that.

To be true, there was a lot of sabotage and faked orders and trickery of all kinds. But it was perpetrated by our enemies, hardly by the Norwegians themselves.

There is today one constitutional government in Norway, and that is the Nygaardsvold Government. It has the unanimous support of our great King Haakon, and of the people and the army of Norway. It is leading the Norwegian people in its last-ditch fight, together with our British and French allies, to clear the holy soil of Norway of every German invader.

Having been forced to take up arms against the aggressor, the Norwegian people will not lay them down until we have once more reestablished that undivided free and independent Norway won by the blood and sacrifice of generations. The real Norway, the eternal Norway of mountains and fjords and forests, of music and literature and high human endeavor, is deathless, and will rise again in all its beauty and power as sure as day follows night.

WILHELM MORGENSTIERNE
Minister from Norway to the United States

Washington, D. C., May, 1940

THE AMERICAN-SCANDINAVIAN REVIEW

Volume XXVIII June, 1940 Number 2

A MESSAGE FROM THE MINISTER OF NORWAY

Since the outbreak of the war last September, Norway has done her utmost to maintain her neutrality impartially to all sides. The City of Flint affair, the Altmark affair, and many other incidents clearly show this. We wished to live in peace and friendly, neighborly relations with all nations, whatever our sympathies might be. All reports to the effect that the Norwegian Government connived with one of the warring parties against the other are utterly without foundation.

It is a bitter thought indeed that today my beautiful country with its peace-loving, hard-working men and women, has been made a battle ground, a major battle ground, of that cruel, ruthless, inhuman thing, a modern war.

Let me emphasize a few important points: The invasion of Norway during the morning of April 9 was sudden and wholly unexpected -- and, at the same time, obviously long and carefully planned by the Germans. Yes, we admit that we were taken by surprise. As much so, I am sure, as if the Martians of Mr. Orson Welles had suddenly descended upon us!

But even if there was some natural bewilderment, my official information is that the reports of treason among our own people have been vastly exaggerated. These reports were to a large extent broadcast by the enemy as part of his well-organized propaganda, with the purpose to break our morale and shake the confidence of our friends.

True, there was a lot of sabotage, as well as faked orders and trickery of all kinds. But it was perpetrated by the invaders, hardly by the Norwegians.

A further point: In spite of any report to the contrary, we have one legal, constitutional Government in Norway. That is the Nygaardsvold Government, which has the unanimous support of our great King Haakon, the people, and the army of Norway. This Government is functioning fully. And this Government, of course, is recognized by every country in the world except the country which has attacked us. It is leading our people in its bitter fight, together with our friends and allies the British and French, to free Norwegian soil of the invaders.

One thing is very important to remember. All the news coming out of Oslo or other occupied parts of Norway is evidently controlled by the invaders, our temporary masters.

In conclusion, let me say this: We in Norway were thinking that the well-being and the cultural and spiritual development of the people, the whole people, was the thing that really mattered. That schools and hospitals and decent homes for happy human beings were more important than a fortress or a warship. We were rather proud, I hope not too much so, to have given to the world leaders in many fields of of human endeavor: Ibsen, Bjørnson, Sigrid Undset, Johan Bojer, Fridtjof Nansen, Roald Amundsen, Greig, Sinding, Kirsten Flagstad, Sonja Henie -- only to mention a few. We were rather proud of our educational system, our social and economic reforms. Some people will say now that we erred, that we were too optimistic. Perhaps we were. In spite of everything which happened these last weeks, however, I am not convinced that the ultimate verdict will not be that it is better to err on the side of civilization and humanity than on the side of ruthlessness.

There are times coming after these. There is something called Divine Providence. Certain things are allowed to go so far, and no further. Spiritual values cannot be downed permanently. Human liberty, freedom of religion, of speech, and of the press, government of the people and for the people, human decency and brotherly love, our whole way of living -- these may be blacked out temporarily, but they are hard-won, permanent values which will reassert themselves as surely as day follows night. Sometime, somehow, something else than bombs will come down from the skies.

Of one thing I feel utterly convinced: The sun will rise again over an undivided, free Norway, cleared of every foreign invader, with the Norwegian people in full charge of its own destinies, to continue its interrupted march towards a happy future. The spirit of Norway, the eternal Norway of fjords and vales and mountains, of song and saga and light, can never be broken.

Wilhelm Morgenstierne

Washington, D. C., mai 1940.

NORWEGIAN AMERICAN COMMERCE

Published By

The Norwegian American Chamber
of Commerce, Inc.

Summer, 1940

A MESSAGE FROM NORWAY'S MINISTER AT WASHINGTON

The first chapter of the story of the Battle for Norway was closed when our great King Haakon and the constitutional Government left Norway June 9 to continue from elsewhere the work of liberating the country in conjunction with our allies.

It is a tragic chapter in the saga of Norway. Its pages are aflame with outrages against a people that had no other desire than to maintain its neutrality. The invaders bombed and burned our cities and villages, killed and maimed innocent citizens, seized our supplies and strangled our trade. All because we would not and could not accede to demands which would make serfs of a people who for centuries had been free and independent.

But the black cloud of tragedy which descended over Norway had its silver lining. We have seen how our people rallied against the invaders in a magnificent demonstration of courage. There have, I regret to say, been reports about treason and sabotage committed by Norwegians. Such reports filtered out of Norway during the first days of eruptive confusion. They were not based on facts but were built on hearsay and rumor. I am happy to state on the highest authority that there had not been a single, authenticated proof of treason by any Norwegian. Commenting on the reports of alleged treason in Norway the New York Times recently observed editorially:

"The King's courage has been the courage of his people. The German propaganda has done nothing meaner in this war than to brand the whole Norwegian people as craven and disloyal to their country. As explorers who conquered the polar wastes, as seamen who braved the storms of every ocean, the Norwegians have shown enough collective bravery to hold their heads high."

In these dark days the sympathy and support of the great American people has been of inestimable value for Norway. The invasion of my country has put a temporary end to our peaceful progress. But even though our ties of commerce with the United States may have been disrupted, I firmly believe that the day will come when Norway shall regain her complete independence and that Norway once again shall enjoy the free flow of trade with the United States, her great sister democracy.

WILHELM MORGENSTIERNE

Washington, D. C., June, 1940.

Pressemelding om konferanse pa Norges Legasjon 7. juni 1940.

THE EVENING STAR JUNE 8, 1940

—

MINISTER PREDICTS RE-ESTABLISHING OF NORWAY'S FREEDOM

Morgenstierne Sees Press on Anniversary of Independence.

———

Expressing confidence that Norway will win its fight for independence and that the Nazi invaders will eventually be driven from his country, Wilhelm Morgenstierne, Minister of Norway, held a reception for newspapermen at the legation yesterday to celebrate the 35th anniversary of the re-establishment of Norway as an independent kingdom. (On June 7th, 1905, the Minister said, Norway separated from Sweden and elected her own king, Haakon the Seventh.) Though the German Army holds two-thirds of the country, Mr. Morgenstierne pointed out that the Norwegian government continues to function from an Arctic capital north of Narvik. The government, he said, is in almost daily contact with the legation.

Mr. Morgenstierne praised the leadership of King Haakon in the present crisis. The King is now with his government in the north. Minister Morgenstierne blamed Nazi propaganda for the criticisms that have been directed against King Haakon for leaving Oslo. It is far better for Norway, he said, to have King Haakon head of the government that a Nazi captive.

The legation, he revealed, has received no reports that Norwegian labor is being conscripted for use in German factories. This does not mean, however, that such may not actually be the case.

Press dispatches emanating from the occupied parts of Norway, the Minister warned, are censored by the German military authorities. For this reason it is difficult to obtain accurate information as to what is actually happening in these areas.

The legation's new military attache, Col. Oscar T. Klingenberg, who arrived in Washington about a week ago, was present at yesterday's reception for the press.

Since 1936, Col. Klingenberg has served as inspector general of army artillery. According to his estimates, about 10,000 Norwegian troops are now fighting with British, French and Polish units in the Narvik area.

A statement released by the legation yesterday said in part:

"The peace time progress of Norway has been checked by wanton invasion. But history shows that fundamental moral values may only be violated temporarily. Truth and justice have always prevailed in the end, and surely the sun will rise once again over a free and independent Norway."

Sendemann Morgenstiernes tale paa "Sönner av Norge"s landsmöte i New York 22.juni 1940. (Offentliggjort i den norsk amerikanske presse).

Lå meg först faa takke "Sönner av Norge" for at jeg fikk komme hit i kveld. Jeg vet at dere har innbudt meg som Norges sendemann, dere har villet aere Norge, gi ett haandtrykk til frendefolket der hjemme, nu det staar oppe i den störste krise i vaar saga.

Faar jeg lov til aa begynne med en personlig bemerkning. Det er i disse dager 25 aar siden jeg förste gang var tilstede ved et Sönner av Norge möte. Det var i San Francisco under utstillingen i 1915, vestkystens distrikt holdt möte. Jeg var derute som kommissaer ved utstillingen og som Nordmanns Forbundets representant. Noen uker senere var jeg i Tacoma og losje "Norden" tok meg opp som medlem og ga meg dette merke. Siden dengang har jeg följt meg naer knyttet til "Sönner av Norge." Jeg har besökt en rekke av dets losjer og reist paa foredragstur fra kyst til kyst under Sönner av Norges auspisier. Dere vil derfor forstaa, at det er med takknemmelige följelser jeg nu, et kvart aarhundre senere, befinner meg som Eders gjest i kveld.

Sönner av Norge ! Borgere av Amerika ! Blant de beste og loyaleste i dette land. Ingen verdslig norsk organisasjon har som Sönner av Norge bygget bro mellom landet der nord og frendefolket her i Vesterheimen. Sönner av Norge har forstaatt aa opprettholde kontakten med fedrenes land, med norsk kultur og aandsliv - og samtidig vist full og udelt loyalitet mot dette store landet, hvor hundre tusener norske menn og kvinner har funnet et gjestfritt vellkommen og hjem for seg og sine barn. Her har alldrig vaert noen konflikt. Her har alldri vaert spörsmaal om delt loyalitet. I disse 30 aar siden jeg förste gang kom til Norges Legasjon i Washington har jeg <u>alldrig</u> hört ymte, at der var noen konflikt mellom aa vaere "Sönner av Norge" og borgere av Amerika !

Det samme har ikke alltid vaert sagt om "Sönner"av visse andre europeiske land!

Jeg har stundom fundert paa hva forklaringen kunde vaere. Og jeg er kommet til at i grunnen er den ikke saa vanskelig aa finne. - Det er ikke noe i vaare norske sagaer som strider mot amerikanske ideer eller amerikansk lynne ! Det er ikke noe i Eirik Raudes saga som strider mot amerikanske interesser ! Tvertimot ! Han hadde en sönn som het Leiv Eirikssön ! Der er ikke noe hos Ibsen eller Björnson eller Undset eller hos Grieg eller Sinding eller Flagstad som skurrer i amerikanske örer ! Tvertimot ! Fridtjof Nansen og Roald Amundsen, - de har flyttet milepelene for vaar geografiske erkjennelse, for vaart kjennskap til denne jorden vi bor paa, - de har gjort Norge större, - og de har ikke gjort Amerika mindre!

Vaar norske fri, demokratiske forfatning, vaart folkestyre, vaar dype kjaerlighet til det fri ord, en fri presse, fri Gudsdyrkelse, - rettssikkerhet, "trial by jury", vaar uavbrutte kamp for aa skape ikke bare politisk frihet, men ogsaa social og ökonomisk frihet for folket, for hele folket, - alt dette har vaert i dyp samklang med det amerikanske folks idealer og sociale og politiske bestrepelser. Derfor kunde nordmenn gaa like inn i dette landets politiske liv, og naar de kjempet for de ideer og idealer som de tok med seg fra det gamle land, saa var det i full harmoni med det store amerikanske folks aspirasjoner. Menn av norsk födsel sitter i dag i De forente staters representanthus. En mann som i voksen alder forlot Norge, sitter idag som guvenör i Nord Dakota. Mange gjeve menn av norske foreldre sitter i dag i Senatet, i Huset, i statenes legislaturer, i ledende stillinger rundt om i landet.

Nei, her var ingen konflikt. Her var intet "double, citizenship," her var ingen "bindestreks amerikanere". Norge og Amerika. Norsk aand og amerikansk aand. Norske idealer og amerikanske idealer - de flöt sammen i et harmonisk hele.

Gjennom vaare landsmenn her kom Norge stadig nermere Amerika. Som tiden gikk forsto vi hinannen stadig bedre, vaar felles erkjennelse av dyp samfölelse vokste fra aar til aar.

Ifjor sprang alt dette ut i blomst. Vaart kjaere Kronprinspar, Olavs og Marthas besök - Gud bevare og beskytte dem - utlöste lange aars stigende forstaaelse og samfölelse. Om disse unge mennesker, om disse i enhver henseende höireiste, i sann forstand kongelige gjester, samlet seg den kjaerlighet til fedrenes land som i alle disse aar hadde levd dypt i tuseners sinn. Det var höidepunktet. I Norge fölte vi dyp takknemmelighet og glede ved den hjertevarme, overströmmende mottagelse som Kronprinsparret fikk, ikke bare blant amerikanere av norsk herkomst, men hos hele det amerikanske folk. - Det var den rike, straalende höisommerdag i forholdet Norge - Amerika. Og saa falt mörket paa.

Da krigen bröt ut i Europa i september ifjor tok den norske regjering den faste beslutning, at vi skulle holde oss strengt nöytrale, at Norge - uansett hvor vaare sympatier maatte vaere - hadde rett og plikt til aa holle seg utenfor kampen. Med den ytterste samvittighetsfullhet fulgte den norske regjering denne linjen. Mot krenkelser av vaar nöitralitet - fra hvilken side de enn kom, protesterte vi öieblikkelig - og kraftig. Der var dog den forskjell mellom de krigförende parters krenkelser av vaar nöitralitet, at mens de alliertes krenkelser var av formell og teknisk art og ikke medförte tap av menneskeliv eller materiell skade, saa senket tyskerne ca. 80 norske skip og drepte ca. 400 norske sjöfolk. Det beste bevis paa hvor strengt og upartisk vi - tross dette - fulgte nöytralitetslinjen er vel det, at begge krigförende parter var misfornöyet med oss!

Saa vaaknet det norske folk natten mellom 8. og 9. april og fant at Tyskland - uten varsel, uten krigserklaering - hadde overfalt Norge ! I löpet av 9. april ble blant annet Oslo, Bergen, Trondheim og Narvik besatt av tyske tröpper.

Jeg skal ikke her gaa inn paa enkeltheter som dere er vel kjent med. Det viste seg, som vi alle nu vet, at den tyske invasjon av Norge - selv om den kom plutselig og helt overraskende hadde vaert lenge og vel forberedt. Tyske agenter var paa forhaand kommet til Norge, - kamuflert som handelsreisende, turister etc. Der var ogsaa sendt handelsskip som i flere dager för invasjonen laa i vaare farvann, fyldt med soldater i sivil forkledning. Enhver paastand om at den britiske minelegging ved

den norske kyst mandag 8. april var foranstaltningen til den tyske invasjon falt derved død til jorden.

Ja, invasjonen var vel forberedt. I de minste detaljer. Falske ordre ble sendt til vaare militaere myndigheter. Alle slags tricks ble benyttet. - Det norske folk var helt og holdent uforberedt paa dette. Ingen hadde kunnet tro at et stort og mektig frendefolk, som vi paa saa mange maater sto naer, rasemessig og kulturelt, og som vi politisk sto i venskapelig forhold til, ville overfalle oss i nattens mulm og mörke. I hele historien har man vel neppe noe sidestykke til det som Nazi Tyskland gjorde overfor Norge den 9. april 1940.

Naar vi tenker paa disse siste aars begivenheter, angrepene paa Tsjekkoslovakia, Polen, Danmark, Norge, Holland, Belgia, -da maa vi minnes Ibsens ord:

"Med glemte löfter, med svekne ord,
med traktaters forrevne ark,
med brudd fra iaar paa Jer ed fra ifjor
har I gjödet historiens mark!" -

I Amerikas störste avis, "New York Times", sto der i en redaksjonsartikkel 15. april blant annet följende:

" For sheer brutality, for hideous wrong, nothing in the Nazi record can compare with the invasion of Norway. It is a desecration of all that is finest in the human spirit; it is, as T.R.Ybarra wrote last week, like seeing a beautiful painting spattered with mud and slime. To Americans who watch it from 3.000 miles away, it is as obscene as seeing a little child attacked and murdered."

-Selvsagt opsto det den störste forferdelse og forvirring blant det norske folk. Jeg skulle gjerne kjenne det land og det folk hvor saa ikke hadde vaert tilfellet.

Av journalister, som bare hadde vaert noen dager i Norge, og ikke kjente vaart land og vaart folk, ble der til den amerikanske presse sendt beretninger som, selv om de var skrevet i go tro, gjorde oss dyp urett og som vi nu vet ikke hadde noe med det virkelige forhold aa gjöre.

La meg i korthet gjenta hva jeg gang paa gang offentlig har framholdt i denne tid. Befolkningen, ungdommen i Oslo og andre steder i Norge stillet seg ikke likegyldig til invasjonen. Der var öyeblikkelig overraskelse, forferdelse, men det tok ikke lang tid för alle de som kunne sluttet seg til de norske stridskrefter som tok opp kampen med tyskerne. Det var ikke nordmenn som forraadte sitt land, men det var tyske "advance agents", the Fifth Column, som innenfra samarbeidet med angriperne.

Jeg vil gjerne benytte denne anledning til aa si dere, og be dere ta det med til alle venner av Norge, at ingen har noensomhelst grunn til aa vaere skuffet over nordmennenes holdning i denne tid. Tvertimot . Vi har baade venners og fiendens ord for, at der har vaert vist et mot og en offervilje som vil danne et stolt kapitel i Norges historie. Alle andre paastander er usannhet og propaganda.

Under ledelse av vaar store Kong Haakon, med Kronprins Olav ved sin side, og av den norske regjering ble kampen straks satt opp nord for Oslo. Og den ble, som dere vet, fortsatt med den störste haardnakkethet og med heltemot inntil Kongen og regjeringen ble nödt til aa forlate norsk grunn og ta foreløbig bopel i England.

Det er klart, at dette var det eneste de kunne gjöre, All tale om at de har latt sitt land i stikken er tale mot bedre vidende, det er propaganda fra vaar fiendes side. Selv et barn kan forstaa, at vaar Kongen og regjering kunde ikke tjene Norges interesser ved aa la seg ta tilfange av tyskerne. Vi vet med sikkerhet at Kong Haakons Liv gang paa gang var i fare. Vi har hans kongelige ord for, at han ble forfulgt fra sted til sted og sökt rammet med bomber og maskingevaerild. Det forlyder at en kule gikk gjennom frakken hans. Det var et under at han undslapp.

Ved aa reise til England kan Kongen og Norges konstitusjonelle regjering fortsatt lede kampen for Norges frigjörelse.

Gang paa gang har Kongen i sine mandige proklamasjoner til det norske folk forsikret, at alt vil bli satt inn paa a aa gjenopprette vaart elskede Norge som et fritt og selvstendig rike.

I denne frihetskamp vil Norges Konge og regjering ha alle fri, demokratiske folks udelte sympati og stötte. Ikke minst dette store lands og folks forstaaelse og moralske stötte vil vaere vaar. Dere kjenner til hvordan den amerikanske regjering har nektet aa anerkjenne erobringer ved vold og makt. Den amerikanske regjering anerkjenner framdeles idag Tsjekkoslovakias sendemann i Washington. Det anerkjenner Polens, Hollands og Belgias representanter, til tross for at disse lands fri regjer-

inger midlertidig opholder seg utenfor fedrelandet. Den vil, det kan dere være forvisset om, fortsette aa anerkjenne ogsaa Norges fri regjering selv om denne tvunget av omstendighetene midlertidig maa holde til paa fremmed grunn.

Jeg er i stadig kontakt med den norske regjering i London. Den er i full virksomhet og arbeider sent og tidlig for fedrelandets frigjöring. Statens gullbeholdning og andre verdier er bragt i sikkerhet utenfor Norge. Vaar store, moderne handelsflaate seiler framdeles under norsk flagg og under den norske regjerings ledelse. Vaar utenriksrepresentasjon er i full funksjon. Norge betaler sine forpliktelser. Da terminen i et av vaare dollarlaan forfalt den lste juni, betalte vi fulle renter og avdrag. Likesom Finland overholler vi alle vaare forpliktelser ogsaa naa i nødens stund.

Naa er det Sankthanstid i Norge. Dere som har vaert der vet hva det var. Dere vil sikkert minnes lyset fra norsk midtsommer. De hvite netter, lyset fra bre og foss og fjord, lyset fra hvite bjerkestammer og lyst løv, fra norske toner og norsk aand.

Iaar er den skjønne norske forsommer druknet i blod og bitterhet. Vaare fiender vil ta friheten fra det norske folk. Det er verre enn aa ta livet fra oss. Som Kong Haakon sa i sitt budskap til det norske folk den 17. mai:

"Vi ble overfalt av en nasjon som, fordi den selv ikke vet hva personlig frihet betyr, ikke kan forstaa hvilken forferdelig urett den har begaatt overfor et frihetselskende lite folk."

Bjørnson siger:

"Kjemp for alt hva du har kjaert
dø om saa det gjeller,
da er livet ei saa svært
døden ikke heller."

Disse skjønne ord har i disse dager faatt nytt innhold for oss. Vi møtes med vaare frender, med alle venner av Norge, i en innerlig forvissning om, at solen igjen vil stige over et fritt, udelt og uavhengig Norge, hvor frie norske menn og kvinner atter er herre i eget hus og fortsetter sin brutte frammarsj mot lyse og lykkelige tider for vaart elskede fedreland.

Minister Morgenstiernes tale "Norway Day" paa Verdensutstillingen i New York, 23. juni 1940. (I forbindelse med Sonner av Norges landsmote.)

As Norway's minister to this country, and as an old member of "Sons of Norway", I am happy to be with you here today. For years your great organization has been one of the main links between our 2 countries, The United States and Norway. You have done more than almost anybody else to keep fresh and alive among men and women of Norwegian descent the rich spiritual and cultural heritage of the country of our common fathers. And in doing so - you have not once forgotten that you are citizens of this great Republic where you have found such a hospitable welcome and happy homes for yourself and your children.

Today we are met on the grounds of the beautiful New York World's Fair, meeting place for the free, democratic, peace-loving nations of the world. A great Fair dedicated to things which today are closer to our hearts than anything else: "Peace and Freedom".

Standing here today I cannot help recalling vividly another day, a little more than a year ago, when Crown Prince Olav and Crown Princess Martha of Norway were the guests of the New York World's Fair. It was a beautiful, sunny day, and in our hearts were high hopes that the motto of the Fair, "Building the World of Tomorrow", meant a world of peace, progress and freedom.

Little did we think that next time we met to celebrate a Norwegian day, Norway should be in the hands and under the heel of a foreign invader.

It is tragic beyond words that the Norwegian people, which did everything within its power to continue peaceful relations with all its neighbors, should be dragged into the maelstrom of this cruel war.

But when the moment of decision came, when we were given the choice between submitting to terms which meant serfdom for our liberty-loving people, there was only one answer possible.

Though not well prepared for war, we went in with everything we had in defense of our fatherland -- and a glorious chapter, abounding in heroism and sacrifice, was added to the long saga of the Norwegian people. I wish you would all realize clearly and emphasize wherever you go that the stories about treason by Norwegians are untrue and part of the propaganda of our enemies.

When recently after 2 months fighting, the Norwegian Army could no longer stand up single handed against our powerful enemy, we were forced to discontinue

fighting on Norwegian soil. King Haakon and the free, constitutional Government of Norway took up temporary residence in England, and from there they are continuing to lead the fight for the liberation and restoration of Norway.

I am in daily contact with my Government. It is functioning fully and it is recognized, of course, by every country in the world except our enemy. It is supported unanimously by the Norwegian Parliament, which at its last meeting gave the Government full powers.

The entire Norwegian merchant marine, one of the largest and most modern in world, is sailing the Seven Seas under the Norwegian flag and under the direction of my Government.

Norway, like Finland, is fulfilling to the limit all her international obligations. Only the other day we paid full amortization and interest on a dollar loan in this country.

I sometimes wonder whether we quite realize yet the extent, the deathly seriousness of the threats facing the civilized world today. A large country has some years been concentrating all her resources, all her genius of organization, on building up a military machine stronger and more ruthless than the world has ever known before. It has attacked, one by one, most of its neighbors. First Czeckoslovakia, then Poland. Later came Denmark and Norway, then Holland, Belgium, Luxembourg - all countries harboring no aggressive designs against anyone. They have gone down, temporarily, under the might of the aggressor, their lands, in varying degrees, have been devastated. Not only their soldiers, but also their women and children have been killed, their cities have been ruthlessly bombed and burned.

Perhaps these democracies were partly to blame themselves for their misfortune. I am afraid that may be judgment of History. Perhaps they were too complacent, too blue-eyed, too secure in the feeling that freedom and popular Government was their for keeps. Perhaps they had been apt to forget that we are only permitted to keep the things for which we are willing to fight and to die.

But even if we admit this, do not let us have such things confuse the main issue: And the main issue, I think we will agree, the main issue in Norway, in Europe, in the world today, is freedom against oppression, popular Government against dictatorship. Civilization against mechanized barbarism!

The facts are so clear and plain that no resort to passion or to rhetoric is needed:

Let us examine dispassionately, objectively, the situation as between Norway and the country which attacked us.

In Norway, as you all know, the whole people freely elected the men or women who shall govern us. They passed laws for the well being of all the people. It was the individual, the people, that counted, -- the government, the state, only existed as a means to an end -- that is to secure the greatest happiness for the greatest number. A Norwegian citizen could count on perfect equality before the law. No one in Norway needed to live in fear of the police, or the courts, or any other governmental authority, except if he should be guilty of a crime. Every Norwegian man or woman knew that every morning or every night he or she could read newspapers which were under no censorship, which brought the news from all the world with such free comments as the editor chose! A Norwegian citizen could listen to his radio and hear the uncensored news from all the world. He could travel freely over his beautiful country, speak his mind, worship his God, act freely under the law.

What about our conqueror, our temporary master?

The men and women of that country have absolutely no say about their own government. It is all decided by one man.

There is absolute censorship of the press. There is no freedom of speech, or of worship. Men and women cannot listen to foreign radio broadcasts without risking terrible punishment. Somebody very evidently fears that the truth may have a very disquieting effect! The citizen has no guaranty of receiving justice at the hands of the courts of the country. He lives in constant, and justified, fear of the secret police.

Now this is without exaggeration, without ornamentation, the difference between Norway and her temporary conqueror. It is the difference between democracies everywhere, and this new totalitarian system which is threatening our free institutions and our very way of life. We do not for a moment wish to interfere with others keeping or adopting that system if they prefer it. But we demand the return of our hard-won regime of individual freedom and a Government of the people, by the people, and for the people!

Let us all keep these simple, but all too true facts clearly in mind. Don't let us compromize between good and evil, between right and wrong. Don't let us fall for any propaganda which cleverly confuses the issue. Don't let us jump on the bandwagon, - because the forces of inequity seem temporarily to succeed. Don't

let us subscribe to one of the meanest things in the world, - expressed in the saying: "Nothing succeeds like success"!

This is a time for clear heads and staunch hearts. This is a time when men's souls are sorely tried. This is a time to keep the torch burning, a time not to haul down the banners of freedom, of popular Government, of human decency and brotherly love. This is a time to have the courage of our democratic convictions and refuse to compromise with an enemy who seems temporarily to have the upper hand.

Might can never make right. We of the democratic world know deep in our hearts that fundamentally we are on the right side, -- and on the side of the future!

We know that the road never goes back permanently from popular Government. We know that justice, compassion and social progress will prevail. We know that even if flushed with temporary success, the powers of oppression and cruelty will not prevail in the end.

No saying is truer than this: "Every evil carries the germ of its own destruction".

In that we of Norway place our trust and fervent hope.

Yes, my friends of "Sons of Norway" and others here today, I want to give you this message that Norway is keeping the faith. Our free Government and our King will keep up the fight to clear Norwegian soil of every foreign invader. The land of Ibsen and Bjornson, Grieg and Sinding, Nansen and Amundsen, cannot go under. The spirit of Norway, -- the eternal Norway of mountains and valleys and fjords, of saga and song and light can never be broken.

DEN STORE PRØVE ALLE NORDMENN STILLES PAA.

(Artikkel i norsk-amerikansk presse, august 1940.)

Like siden tyskerne i nattens mulm og mørke den 9. april overfalt Norge, har legasjonen etter evne søkt aa holle pressen og vaare venner her i landet underrettet om det som foregikk. Det har ikke alltid vært saa lett, for nyhetene var ofte sparsomme - og det gjalt aa skille klinten fra hveten. Men de som har fulgt baade det som kom herfra og fra andre hold, vil nokk etter hvert ha dannet seg et noksaa klart bilde av kampene i Norge og av Kong Haakons og regjeringens fortsatte virke for aa vinne Norge og friheten tilbake.

Det som dypest gler Norges venner er, at det stadig blir klarere, at historiene om norsk forrederi ikke er sanne. Paa en eneste unntagelse nær - et navn som vil bli foraktet og forbannet saa lenge der fins nordmenn - var der ikke forrederi blant vaare egne. Det er fienden som har laget og spredt disse rykter for aa skade og ydmyke oss. Fra første stund hevdet jeg dette i skrift og tale, og det bekreftes nu stadig av folk, som kommer hit og som selv deltok i kampene i Norge. General Ruges og mange andres førstehaands beretninger viser, at de to maaneder, da nordmennene praktisk talt alene kjempet paa norsk grunn mot den veldige overmakt, vil bli et ærefullt kapitel i Norges historie, som nordmenn baade hjemme og ute kan være stolte av. Selv Herr Hitler innrømmet dette, da han forleden dag uttalte: "Norwegian units defended Norway very bravely."

Forespørsler, som kommer til legasjonen, tyder paa at der kanskje, tross alt, ikke hersker full klarhet over stillingen idag. Faar jeg derfor lov til, Herr Redaktør, selv om det delvis er gjentagelser - aa presisere følgende:

Tvunget til midlertidig aa forlate norsk grunn, fortsetter idag fra London Kong Haakon og den norske regjering kampen for Norges gjenreising. De danner Norges eneste konstitusjonelle styre med fullmakt fra Norges storting til aa føre frihetskampen fram til seir. De er anerkjent av alle stater unntatt dem som

angrep oss. Nettopp i disse dager har den amerikanske regjering akkreditert en representant hos den norske regjering i London.

Regjeringen Nygaardsvold - som nu er en nasjonal samlingsregjering med representanter for alle de fire store partier - gjör sitt ytterste for aa komme vaare betrengte landsmenn i Norge til hjelp. - Under dens ledelse seiler vaar stole handelsflaate med norsk flagg paa alle verdenshav. Under dens ledelse settes der opp norske militaere avdelinger i Storbritannia og i Kanada. Norsk utenriksrepresentasjon hele verden over arbeider fortsatt for den store, felles sak: Norges frigjörelse. Norge overholler sine internasjonale forpliktelser. Forleden dag, ved 1. august terminen, betalte Norge renter og avdrag paa et av sine amerikanske statslaan. Vi vil gjöre det samme med et annet dollarlaan den 15. august. Ja, den norske regjering er i full funksjon. - Det er bare noen dager siden jeg i telefonen talte med Kronprins Olav i London. Han var full av mot og tro paa framtiden. Han talte om den vidunderlige tur gjennom Statene ifjor. Jeg bringer dere alle hans varme takk og hilsen.

Mellinger, som er naadd hit over "Oslo Radio", har kanskje gitt noen det inntrykk, at der er dem i Norge, som böyer hodet under aaket, som svikter Hellig Olavs Norge, Eidsvoldsregjeringens Norge nu i vaar skjebnetime. Nei, og atter nei, det er ikke saa. Det maa vaere vaare fiender, vaare midlertidige herrer, som misbruker goe nordmenns navn. Det er "His Master's Voice", - ikke Norges stemme, vi hörer ! "Oslo Radio", - det er ikke Oslo, det er ikke Norge, det er en tysk propagandacentral. Glem ikke dette!

Naar det forleden dag ble kringkastet fra Norge, at stortingets presidentskap hadde henstillet til Kong Haakon aa abdisere - saa kan vi vaere forvisset om, at dette ikke var uttrykk for disse patriotiske menns fri vilje og önske. Hva de maatte ha sagt og skrevet har i tilfelle utvilsomt vaert under fiendens tvang - likesom den norske presse tvinges til aa skrive paa en maate, som ikke har noe med norsk folkeopinion aa gjöre.

Det norske folk og den norske presse er idag i lenker. De har munnkurv. Men i sitt hjerte er de helt og fullt med Kong Haakon, med den norske regjering, med alle oss som tror

paa og arbeider for et gjenreist og uavhengig Norge, et norsk folk som eier sin egen sjel, som sier med Patrick Henry: "Give me liberty or give me death."

Der vil heve seg besnaerende röster, som sier: Gi inn ! Böy deg for realitetene ! Avfinn deg med de fremmede makthavere!

Men dette er den store pröve alle nordmenn stilles paa. Vi er under historiens sökelys. Hva det norske folk gjör idag foran ildpröven, ansikt til ansikt med sin Gud, det vil avgjöre om vi skal kalles store eller smaa, om det er kompromissets aand som skal raade, eller om vi skal skape historie, som vil nevnes sammen med de store tidshverv i vaar saga.

Det tok kanskje lidt tid, lidt selvprövelse, för vi etter de lange, jevne fredens aar ble fullt klar over, at nettop vi, vaar generasjon, var blitt stillet overfor disse krav, at det norske folks skjebne, Norges historie for lange tider framover beror paa oss. -

Vi vil hjem. Men bare til et fritt Norge. Inntil det kan skje, vil vi som er norske kjempe og arbeide ved Englands, vaar alliertes side, for aa rense vaart land for hver fremmed angriper, for aa tende paanytt lyset fra Norden, gjenreise Ibsens og Björnsons, Griegs og Sindings, Nansens og Amundsens, fjellenes, fjordenes, midnattsolens, sagaens evige Norge.

"Mot snelandets hytter,
fra solstrandens kratt.
rider en rytter
hver eneste natt."

Naar vi kommer hjem, naar nordmenn etter kamp og prövelser og bitter selverkjennelse igjen er herre i sitt eget hus, da begynner det störste kapitel i Norges historie. Da vil vi minnes i varm takknemmelighet vaare venner, som ikke bare ga materiell stötte,- men som i Norges skjebnetime ogsaa ga den dype hjertets forstaaelse av norsk aand, norsk frihetskjensle. Norges historiske plass langt framme i rekken av dem, som kjemper for frihet under ansvar, brorskjaerlighet mellom individer og nasjoner, lys over land.

"Vi vil oss et land som er frelst og fritt
og ikke sin frihet maa borge.
Vi vil oss et land som er mitt og ditt,
og dette vaart land heter Norge."

Washington, D.C. 3.aug. 1940

WILHELM MORGENSTIERNE.

Sendemann Morgenstiernes tale ved aapningen i
Boston av den daglige kringkasting til
Norge söndag 29. september 1940.

Kjaere Norge, kjaere landsmenn:

Dette er en stor begivenhet for oss norske paa denne side av havet. Vi haaper at denne daglige kringkasting fra det frie Amerika maa bli det ogsaa for deres derhjemme.

I disse snart 6 lange maaneder har vaare tanker mer enn noensinde, ja, dag og natt, alltid vaert i Norge. Men noen direkte forbindelse har vi ikke hatt, og vi har följt oss saa uendelig langt borte. -Naar noe rakk fram til oss hjemmefra, saa kunde vi ikke vite om det var Norges stemme vi hörte.

Idag hörer dere vaare stemmer. Hver dag skal dere höre dem. Maatte de lyde klart og sterkt, maatte de formaa aa fortelle dere lidt av det som vaare hjerter er fylt av, lidt av den dype samfölelse, den kjaerlighet som i disse dager sterkere enn noensinde knytter oss til Norge.

Det som hendte den 9. april staar ennu for oss som et mareridt. Vi kunde ikke fatte det dengang, - vi fatter det ikke naa. Vi visste, og vi vet, at det norske folk mest av alt önsket en ting: Aa leve i fred og broderlig forstaaelse med alle land og alle folk. Vi ba ingen om noe for oss selv, vi respekterte alle andre folks önske om aa leve sitt liv under sine institusjoner, vi önsket bare aa faa fortsette den politiske og sociale utvikling, som hadde bragt vaart folk fram til der, hvor det sto den 9. april 1940.

Overensstemmende med dette folkeönske förte Norges regjering en fast og konsekvent nöytralitetspolitikk. Alle som kjenner de forhandlinger, som fant sted siden krigen brött ut i september ifjor , de aktstykker som foreligger, vet,at regjeringen Nygaardsvold ikke gikk noen fremmed makts erind. Den gikk helt og gjennomfört Norges erind, den förte helt ut en norsk politikk. Det vil historien vise. Det faktum vil ingen propaganda fra noen side kunne rokke.

For oss herute var det ufattelig, at Tyskland - det tyske folk som jo var vaare venner - som vi hadde saa meget tilfelles med i diktning, i musikk, i vitenskap -at det plutselig, uten varsel, skulle angripe vaart land i nattens mulm og mörke,

vaare
brenne/byer og vaare gaardsbruk og ta vaare landsmenns liv.

I aandelös spenning, först i vantro, saa i stigende bitterhet og indignasjon fulgte vi meldingene om angrepet paa Norge. Vaar umiddelbare fölelse var at nu ville vi helst vaere hjemme og dele alt med vaare landsmenn, nu i trengselens tider som saa ofte för i de goe dager.

Men naar vi ikke kunne det, saa var det for oss herute bare en selvgitt opgave: Aa sette alt inn for herfra aa framme Norges sak.

Til aa begynne med sto vi noksaa alene ved Norges legasjon i Washington og ved vaare andre utenriksske stasjoner her. Den helt nye situasjon, problemene, arbeidet, presset paa.

Vi hadde blant annet en tildels ugunstig folkeopinion aa kjempe med. Visse utenlandske korrespondenter i Norge hadde gitt pressen her en höist ensidig og forvrengt framstilling av det norske folks holdning under og etter invasjonen. Disse meldinger fikk vid utbredelse i den amerikanske presse. Befolkningen i Oslo, Trondheim og annet steds ble beskylt for unnfallenhet, likegyldighet. - Ryktene om forrederi ble veldig overdrevet og slaatt opp stort. Disse skammelige beretninger smertet nordmenn her mere enn noe annet, de brakte desverre endog gamle venner av Norge til aa vakle i sin tro paa det norske folk.

En av vaare förste og störste oppgaver var aa imötegaa disse falske meldinger. Det holdt haardt, - for de hadde faatt stor utbredelse. Men ved artikler i pressen, taler, kringkasting osv. lyktes det heldigvis i vesentlig grad aa avsvekke virkningene av disse röverhistorier. Vi fortalte, at det paa en tragisk unntagelse naer, ikke var nordmenn som hadde vaert forredere, at etter den förste naturlige forvirring, da det plutselige angrep fant sted, hadde det norske folk samlet seg til kamp, og at kampen deretter var blitt ført paa en slik maate, at et aerefullt kapitel var föiet til vaart lands historie.

I denne forbindelse maa jeg nevne den veldige innsats for Norge, som den norsk-amerikanske presse har gjort i disse skjebnesvangre dager. Uten begrensning har den aapnet sine spalter for alt som kunne tjene til aa spre sannheten om Norge og det norske folks holdning. Paa en maate, som aldri skal

glemmes, fyller den norsk-amerikanske presse idag sin plass som den eneste fri norske presse i disse haarde tider.

Etterhaanden er mange nordmenn kommet hitover via England eller Russland og Japan, ja, tildels ogsaa direkte i smaa baater fra Nord-Norge. Alle har de stillet seg til disposisjon for Norges sak, besjelet av det ene önske aa framskynne den dag, da Norge skal gjenn/ innta sin plass blant verdens fri nasjoner. Det har vaert en ypperlig stötte for Norges offisielle representasjon i arbeidet for aa skape forstaaelse og sympati for det norske folks frihetskamp.

Opinionen her i Anerika er nu overveldende i Norges favör, baade blant vaare norsk-amerikanske frender og blant amerikanere forövrig.

Det har vaert skrevet om Det Större Norge. Med det tenkte vi paa de hundreder av tusen nordmenn, som har utvandret og at de hver i sin krets representerte norsk aand, norsk kultur og norsk innsats. Uttrykket "Det Större Norge" har alldri hatt en mere levende betydning enn idag. For her i dette store landet og ellers i hvert land, som ikke er kommet under diktaturets jernskodde hel, slaar menn og kvinner av norsk födsel eller ett ring om det frie Norge.

Det er full forstaaelse av og tilslutning til den linje som Kong Haakon og den norske regjering har fult siden 9. april. Alle ser klart, at det ikke er disses skyld, men vaare fienders, at Kongen og regjeringen idag ikke kan oppholde seg paa norsk grunn. At troskap mot Norges konstitusjon ikke levner dem noe annet valg enn fra et sted utenfor Norges grenser aa fortsette kampen for fedrelandets frihet og selvstendighet. Alle her ser klart, at dette skjer i full overensstemmelse med grunnlovens ord og aand og med stortingets enstemmige beslutning, da det siste gang var samlet.

Vaar regjering er, som dere vet, selvsagt anerkjent av alle land unntagen vaare angripere. Hva De forente stater angaar, saa kjenner dere sikkert til, at den amerikanske regjering i mange aar konsekvent har fulgt den politikk ikke aa anerkjenne noen regjering, som er framstaatt under press av fremmede makthavere.

Et utslag av den sterke stemning for Norge, som gjör seg gjeldende her, ser vi i den hjertevarme mottagelse som Kronprinsesse Martha og hennes barn har faatt av de amerikanske myndigheter og det amerikanske folk. Som dere vet, kom hun hit etter den amerikanske regjerings innbydelse, og hun har vaert President Roosevelts gjest baade i Det hvite hus og i hans private hjem i Hyde Park. Jeg kan forsikre dere, at vi skal ta godt vare paa Kronprinsessen og barna her. Vi föler ansvaret ved aa ha Norges framtidige dronning og arveprins Harald og hans söstre i vaar varetekt under deres midlertidige ophold paa denne siden av havet.

For hver dag blir man her i Amerika mere forvisset om, at Det britiske rike og dets allierte skal gaa seirrik ut av krigen. Höie amerikanske militaere autoriteter, som for noen maaneder siden ikke saa videre optimistisk paa stillingen, gir nu uttrykk for sin tro paa, at England i det lange löp skal seire.

Det kan ta sin tid. Og det vil bli en haard tid for dere, som lever under aaket, som lider savn, ikke bare av materiell art men av saa meget av det som gir livet innhold og glede. Vi som bor her og som paa mange maater er heldigere stillet, vi vil at dere skal vite, at Norge og alle dere der hjemme er i vaare tanker ustanselig. Og at det som opptar oss mer enn noe annet er önsket om og arbeidet for aa faa sendt hjem under betryggende former, de ting som dere mest trenger. Som en begynnelse er der nettopp, av de midler som er innkommet her ved nasjonalinnsamlingen, sendt en million svenske kroner til innkjöp av trehus, som skal sendes til Norge.

Vi har den faste tro, at et naadig forsyn ikke lenge vil taale den blodige urett, som idag öves mot en rekke av verdens frie, frihetselskende folk. Visse ting tillates aa gaa saa langt, og ikke lenger. Vi vet at millioner av menneskehender ikke bare knytter seg i hellig tross mot undertrykkeren, men de foller seg i innerlig bönn til Vaar Herre om aa gi oss tilbake vaart skjönne, elskede land og den frihet, uten hvilken livet mister sitt verd. En dag - det vet vi - vil der komme annet enn [illegible] bomber ned fra skyene.

Send vennlige tanker til oss som fra Amerika gjör vaart ytterste for den felles sak. Vi har det ikke bare godt vi heller. Mennesket lever ikke av bröd alene. Det som mer enn noe annet hjelper og inspirerer oss er tanken paa den velsignede dag, da vi skal sette kursen hjem-over til et fritt og gjenreist Norge, og forenes med dere derhjemme paa Norges hellige jord.

GRAND FORKS SKANDINAV, desember 1940.

Det er med glede jeg følger Deres anmodning om aa sende en julehilsen til alle Grand Forks Skandinav's lesere.

Tidene er i sannhet forandret siden de lyse sommerdager ifjor, da Kronprins Olav og Kronprinsesse Martha besökte Grand Forks. Alle vi, som var saa heldig aa delta i den ferden og var med paa festdagene i Grand Forks, vil ha straalende minner for livet.

Naa kjemper vaart elskede Norge en bitter kamp mot yttre og indre fiender. Vaar Store Kong Haakon, Pronprins Olav og landets lovlige regjering Nygaardsvold har tatt forelöbig opphold utenfor Norges grenser og leder derfra kampen for landets og folkets frigjöring og selvstendighet. Under deres fane, det trefargete norske flagg, fylkes alle goe nordmenn hjemme og ute.

Naar nu julen stunder til, gaar vaare tanker med en varme som alldri för til vaare kjaere derhjemme, som lever under fiendens aak. De er blitt berövet noen av livets dyreste klenodier: friheten til aa tale og handle og til aa ferdes fritt omkring i vaart herlige land, ja selve arbeidsgleden og livsgleden blir tatt fra dem.

Men dette skal ikke vare evig. Der er krefter i bevegelse, som stadig vil vokse i styrke og som vil ende med tilintetgjörelse av fredens, sivilisasjonens og menneskehetens fiender. Nettopp naa ved juletid föler vi alle, at kjaerlighetens evangelium alltid har vaert og og ogsaa heretter vil vise seg sterkere enn hatets og mörkets makter, og at et naadig forsyn vil staa oss bi, som kjemper for frihet, fred og broderkjaerlighet mellom mennesker og nasjoner.

Washington, D.C. Desember 1940.

Wilhelm Morgenstierne.

L Y S O G S K Y G G E

Artikkel i den norsk - amerikanske presse, februar 1941.

Hver melding, som naar oss fra Norge om vold og urett, føles som stikk i hjertet. Vi hører hvordan overfallsmennene og deres "norske" handlangere sten for sten bryter ned det samfundsbygg, som nordmenn var i ferd med aa reise: Et bygg grundet paa folkestyre, sosial rettferd, frihet under ansvar, likhet og trygghet under loven, - et bygg med spir som strakte seg inn i sannhetserkjenningens, aandens og skjønhetens høye verdener.

Ja, alt dette, som under menneskehetens møysommelige vandring betegner de virkelige framsteg, sivilisasjonens innvundne verdier, blir dag for dag undergravet.

Ethvert snev av fritt folkestyre er alt forsvunnet fra norsk grunn. Rettssikkerhet fins ikke mer. Norges Høyesterett fant stillingen saa uholdbar, at dens medlemmer i samlet protest nedla sine hverv. Angiveri florerer og nordmenn fengsles uten lov og dom. Bander av vildledede gutter, son hører hjemme paa skolebenken, kaller seg hird og faar fritt grassere i gatene. Der settes premie paa unnfallenhet, karakterløshet, forrederi.

Pressefrihet er forlengst opphevet. Ytringsfrihet, ja, personlig frihet i det hele, bl. a. frihet til aa ferdes fritt omkring i Norges land, eksisterer ikke lenger.

Slik bærer telegrafen daglig bud om, hvordan barbariets bølger skyller opp om vaart elskete fedreland.

Nordahl Grieg har rett:

"Verre enn brennede byer
er den krig som ingen kan se,
som legger et giftig slimslør
paa bjørker og jord og sne.
Med angiverangst og terror
besmittet de vaare hjem.
Vi hadde andre drømmer
og kan ikke glemme dem."

Nei, vi kan ikke glemme de drømmene, og vi kan heller ikke glemme, at en liten gruppe "nordmenn" har stillet seg til raadighet for dem, som i nattens mulm og mørke skamløst overfalt Norge. Dette, i sannhet, kjennes som aa tømme begeret til siste, bittre draape.- Det holdt haardt for oss, som arbeider for Norges sak herute, aa overbevise amerikansk presse og opinion

om, at aprildagenes meldinger om omfattende forrederi i Norge var falske. Men det lyktes etterhaanden aa slaa fast, at bortsett fra Quisling selv, saa hadde der ikke vaert forrederi, - bare overraskelse, uforberedthet, naturlig forvirring. Men nu ? Nu strir vi med problemet aa forklare vaare amerikanske venner hvordan det kan gaa til, at ikke bare Quisling, men ogsaa en flokk men omkring ham, har stillet seg til fiendens raadighet, trass imot et praktisk talt enstemmig norsk folk. Men vi kommer tilkort: Der fins ingen anstendig forklaring, ingen unnskyldning. Hvis der er noe internasjonalt fellesmerke for landsforredere, saa maa det vaere dette, at de med stötte hos fienden söker aa tyne det overveldende flertall av sitt eget folk og ved hjelp av fremmed hermakt paatvinge det fremmedartede og hatete ideer og livsformer.

Norges historie vil for alltid brennemerke de menn, som svek da Norge var i nöd, som gikk i fiendens sold istedetfor aa slutte opp om Norges Konge, Regjering og Grunnlov.

<u>Eidsvoldsmennene av 1814.</u> <u>Voldsmennene av 1940.</u>

De siste vil leve i det norske folks forakt og forbannelse like lenge som fedrene paa Eidsvold skal leve i vaar takknemmelighet og kjaerlighet.

Men gjennom de mörke skygger, som i disse dager senker seg over Norge, bryter ogsaa sterke lys seg vei. Samtidig med meldingene om voldsmennenes framferd kommer budene om den straalende aand, som det norske folk er besjelet av. Alle besökende fra Norge og telegrammene vi daglig faar, samstemmer i at de der hjemme under de störste ofre og farer staar fast, i urokkelig motstand mot fremmed- og forraederveldet.

Alldri har det norske folk vist seg större. Under historiens sökelys er det idag alt hva vi haapet og trodde. Under den ytterste paakjenning kommer de fram alle disse egenskapene fra de dype kilder i folkesjelen, som gammel og ny litteratur alltid har öst av: uavhengigheten, frihetsviljen, seigheten, fantasien - ja, det fandenivoldske humöret naar det gikk som verst!

La meg sitere litt av hva det svenske storblad "Göteborgs Handels- og Sjöfartstidende" forleden dag skrev redaksjonelt under overskrift: "NORGES KAMP" :

" Det fins ikke den minste tvil om, at Norge igjen skal bli et fritt land. Det skal igjen innta sin plass blant jordens frie nasjoner med den heder som tilkommer et folk, som har bestaatt den tyngste av alle prövelser, og som her holdt ut gjennom alle forfölgelsens vanskeligheter. Aa tape sitt lands yttre frihet er en forbigaaende ulykke, aa tape sin sjel er en sykdom med dödelig utfall for et folk. Norge har verget sin sjel. Det er blitt seg sitt innerste vesen bevisst som alldri noen gang för. Det kommer til aa gaa gjenfödt og beriket ut av denne kamp. Voldsmakten regner alldri med andre faktorer enn dem som man kan ta og föle paa. Den naar sitt höydepunkt naar den dreper. Men det som er födt av aand raar den ikke med. Men aa ikke ta det som er födt av aand med i beregningen er en feiltagelse, som gjör at voldsmakten til alle tider og alle steder kommer til kort. Norge har alldri vaert stoltere og alldri vaert oss kjaerere enn det er naa."

Hva alt dette koster, kan vi som sitter her bare ane. Men at der öves et voldsomt trykk paa den enkelte, det kan vi ikke betvile. Det maa f. eks. vaere tusener av familjefedre, som brutalt stilles overfor det forferdelige valg, enten aa falle tilfote eller aa miste den stilling og inntekt som betyr helse og liv for hans nermeste og kjaereste. Der maa vaere tusener andre, som kanskje strir med sykdom og personlige vanskeligheter av mange slags, for hvem nektelse av aa böye hodet under aaket betyr de svaereste ofre og lidelser.

Vi her kan bare böye oss i takk for det vaart folk idag gjör og er. Raade kan vi ikke - det norske folk har ikke raad behov. Vi kan bare haape at vi herute, som under saa ulike gunstigere forhold arbeider for den felles sak, maa vise oss verdige dem hjemme, som idag med svaere ofre yter seig motstand mot aapne og skjulte fiender.

Dette, vaart folks rake, urokkelige holdning, kreftene fra de dype reserver i norsk folkeaand, er "baaen som baer oss nu", det er det störste aktivum i kampen mot Norges yttre og inndre fiender. Hva ville det nytte aa vinne landet vaart tilbake, hvis folket var gaat tapt?

Men dette er ikke det eneste store lyspunkt. Ser vi

paa stillingen idag, saa finner vi, at der tross den overveldende ulykke som rammet Norge, er mange ting aa vaere dypt takknemmelig for.

Det er som et naadig forsyn ikke ville tal alt fra oss, ikke ville la oss fortvile, men gi oss et holdepunkt som vi kunne samles om, stötte oss til i den kampen for rett og frihet, som det norske folk hjemme og ute idag förer.

Tross fiendens ville jakt, hans gjentatte bevisste forsök paa aa ta livet av Kong Haakon, Kronprins Olav og Norges lovlige regjering, slapp de - Gud vaere lovet - alle uskadt gjennom - först til Nord-Norge og senere til England, hvorfra de idag leder vaart folks frihetskamp. Uten Kong Haakons samlende, inspirerende personlighet og enestaaende prestige, uten den regjering som hadde Stortingets enstemmige tillit og fullmakt og som personifiserer den konstitusjonelle kontinuitet, ville det vaert ytterst vanskelig, hvis overhodet mulig, aa före den frihetskampen som vi förer idag.

Men dette er ikke alt. Det samme forsyn förte H.K.H. Kronprinsesse Martha, Arveprins Harald, Prinsesse Ragnhild og Prinsesse Astrid frelst over havet til U.S.A. Alle föler nu, hvor klokt og historisk riktig det var, at Norges framtidige dronning og framtidige kronprins i denne vanskelige mellomtid tok opphold her blant vaart amerikanske frendefolk.

Dypt takknemmelig maa vi ogsaa vaere for at det lyktes aa bevare storparten av vaar ypperlige sjömannsstand og vaar moderne, stolte handelsflaate for Norge og for frihetskampen. Jeg forteller intet nytt - men det viser seg önskelig alltid igjen aa understreke, at denne flaaten idag seiler under ledelse av Norges lovlige regjering, under norsk flagg, og at disse tusener av loyale sjöfolk og millioner av tons betyr et aktivum for vaart land og for vaar allierte Storbritannia, som ikke kan vurderes höyt nokk.

Norges gullbeholdning lyktes det aa redde fra aa falle i hendene paa dem som bröt inn i landet vaart. Den er nu i sikker varetekt utenfor Norges grenser.

Norges regjering overholder selv under de naavaerende enestaaende vanskelige forhold til punkt og prikke sine internasjonale forpliktelser. Ikke noe har vakt større opmerksomhet og respekt her i U.S.A. enn at Norge, like siden invasjonen i april ifjor, har fortsatt aa betale avdrag og renter paa sine dollarlaan. Forleden dag bevilget den norske regjering i London en million kroner til opprettholdning av norske misjonsstasjoner ute i verden.

Det er vel kjent, at den norske regjering har opprettet treningsleirer for flygere og soldater, ikke bare i Storbritannia, men ogsaa i Kanada. Den tid er kanskje ikke fjern, da disse folk vil delta aktivt ved vaar alliertes side i kampen for Norges frigjöring.

Norske marinefartöyer og norske hvalbaater deltar allerede i operasjonene tilsjös. Norges utenrikstjeneste, dets diplomatiske og konsulaere stasjoner, er i full virksomhet; mange stasjoner er blitt sterkt utvidet og beskjeftiger langt flere folk enn i normale tider.

Ja, det frie Norge idag, det lever, det arbeider, det seiler, det betaler, det ruster, det kjemper, det tror. Det er visstnokk enestaaende i historien, at en regjering utenfor landets grenser förer en saa selvstendig og omfattende virksomhet som tilfellet er med den norske regjering, som har tatt midlertidig ophold i England. Den er i sannhet ingen "Refugee Government" i alminnelig forstand. Den er "a Government in being", " a going concern! "

Om Kong Haakon og hans regjering slutter alle nordmenn ute i verden mannjevnt opp. Partigrenser fins der ikke mere. Meningsforskjell om mindre ting legges til side. Alle er velkomne til denne store, norske reisningen. Ingen er for liten, ingen er for stor.

Midt i all sorgen har vi hatt vaar störste opplevelse:

aa faa föle en fedrelandskjaerlighet som vi ikke kjente, som er större enn oss selv, som lar oss faa leve - og ikke bare synge - "Ja, vi elsker dette landet!"

Det er bare en ting nu: Aa vinne Norge tilbake. President Roosevelt har kalt Amerika et "Arsenal of Democracy". Han har tatt ordet for, at U.S.A. maa hjelpe ikke bare England, men folkestyrte, frihetselskende folk som forsvarer seg mot aggressors "everywhere."

For oss norske og venner av Norge i Amerika vokser fra dag til dag saavel oppgavene som haapet om seir og frihet.

Washington, D.C. 2. februar 1941.

Wilhelm Morgenstierne.

NORWAY CARRIES ON

Tale av sendemann Norgenstierne i Overseas Press Club, New York, februar 1941.

"As you all know, and as history will record, the Norwegian Government since the outbreak of the war followed a policy of strict neutrality, without fear or favor:

"Then suddenly on April 9th, 1940, in the dead of night, Nazi-Germany attacked us, without warning, without the least provocation on our part. We could not understand it. We thought the German people had friendly feelings towards us. But now, suddenly, their war ships were in our harbors, their wings over our heads, their tourists and spies and fifth columnists, posing as friends, were in our midst.

"Our towns and villages and farm houses were bombed and burned, our men, women and children were ruthlessly machine gunned.

"Naturally our people were dumbfounded. It took a little time to realize that such things could really happen. But soon, very soon, the Norwegians rallied and fiercely defend themselves against the invader. A chapter of heroism was added to the long saga of the Norwegian people. The stories about treason among Norwegians were untrue. With one conspicuous and tragic exception there was no treachery by our own people.

"For two long months, from April 9th to June 9th our people fought stubbornly and practically single-handed against the overwhelming forces of the enemy, until at last we were forced to give up temporarily the fight on Norwegian soil.

"King Haakon, Crown Prince Olav and the legal Norwegian Government are today carrying on the fight from England. This is in full accordance with the Norwegian Constitution as well as with the explicit authorization of the Norwegian Parliament.

"The free Norwegian Government in London is today fully recognized by every Government in the world except the one which attacked us -- and its puppets.

"Under its direction about 90% of our merchant marine -- about 4 million tons and 25,000 sailors, - is sailing the Seven Seas under the Norwegian flag.

"The Norwegian foreign service is functioning all over the world, and taking an active part in the preparations for the day when we shall all return to a free Norway

"Norwegian training camps have been established in Great Britain and in Canada, and Norwegian units will soon be in the thick of the fight at the side of our Allies. Norwegian ships are already actively cooperating with our friends the British.

"Norway has never as yet defaulted on any foreign loan, and true to that tradition the Norwegian Government even today is paying every cent due as interest on our dollar loans and other foreign obligations.

"Yes, the legal, free Norwegian Government, temporarily residing outside Norwegian territory is a going concern, a government in being, paying as it goes, carrying on politically, financially and in a military way.

"Around this Government, around our great King Haakon, all Norwegians at home and abroad, are rallying, determined to work and fight until we have regained the country of our fathers, -- and of our children.

"In the meantime an unceasing, determined fight is going on in Norway between the foreign invaders and their Norwegian puppets on one side, and a practically unanimous Norwegian people on the other. It is not a fight with arms, - because my countrymen do not have any. You cannot fight mechanized barbarism with your naked fists or with flower-pots!

"But it is a fight with all the weapons of the spirit and of the will and love of country.

"It is a fight of immeasurable bitterness, because the Norwegian people are witnessing the enemy pulling down everything that we have been building through generations.

"Some of you, our American friends, have visited Norway, and you have seen with your own eyes how we tried and partly succeeded in building a society, based on democracy, social justice, freedom, security and equality under the law, economic well-geing and intellectual and spiritual development for all the people.

"Today, there is hardly a vestige of these things left in Norway. Popular Government has disappeared altogether. Freedom of speech and of the Press does not exist. One of the cornerstones of a civilized society: the integrity of the courts, has been brutally destroyed. There is no security, no justice, no protection. The members of the Supreme Court of Norway resigned in a body as a protest against the arbitrariness of our temporary masters. People are arrested, imprisoned and tortured without cause, without legal proceedings. No one is safe in his own home. Gangs of young boys are being armed, called guards and allowed to terrorize the population. In vain, as far as immediate and outward results are concerned, the seven bishops of Norway unanimously and indignantly protested against this antichristian, brutal terror.

"Now, here is something open for all the world to see and to contemplate. We are facing not a theory, not an ism, not an ideology,-- but an actual situation, -- and a comparison!

"Peaceful, progressive, friendly Norway as we knew it, as the world knew it, a year ago, and Norway today under the heel of the Nazis.

"This is "The New Order", not an abstraction, not a blue-print, but the new order in deadly practice. To anybody with ears to hear and eyes to see, it is plainly and blatantly a return to dark, barbaric ages.

"With these facts in our mind and hearts every waking hour, you will appreciate, I am sure, how difficult it is for us Norwegians to understand the contention that there is no difference between the methods and the aims of the nations opposed to each other in this war. How can anyone be indifferent as to whether the attacker of peaceful homes should overpower his victims - or vice versa? I wish that any such person might see just once with his own eyes the work of destruction now going on in Norway, the distress of the people, and hear the heartbreaking cries of those innocent men and women who are being tortured by the Gestapo.

"Why is it that all freedom-loving small nations fear and hate the rule of the Nazis, and fervently pray and trust that the British Empire and its Allies shall be victorious? Why do we hang breathlessly on the outcome of the indomitable and epic fight which the British are waging today for freedom, civilization and decency among men and nations?

"To the people of Norway, in their cruel, temporary bondage, the future is certainly not associated with the hard-hearted oppressors of free, civilized peoples, with strutting dictators haranging the world with cascades of angry, loveless words.

"To us Norwegians the hope of the future is associated with the spirit of the prophet of old who said: "To do justice, to love mercy, to walk humbly with thy God". It is associated with the spirit of your great, kind man of Illinois, who personifies to the ages the virtue of humility, true democracy, the dignity of man, neighborly good will and brotherly love. The spirit of Abrahan Lincoln to us, is th always recurrent wave of the future.

Erklaering til presen 9. april 1941, aarsdagen

for invasjonen av Norge.

- -

A year ago today there was perpetrated an act which will go down as one of the most dastardly crimes of history. In the dark early hours of April 9th, Nazi-Germany, without warning, without the least provocation on our part, attacked peaceful Norway.

We could not immediately grasp that such brutality, such deceit could really happen. We thought the German people were our friends. But there they were, their warships in our harbors, their wings over our head, their tourists and spies and fifth columnists, posing as friends, in our midst.

In spite of the suddenness and overwhelming force of the attack, King Haakon and the Government of Norway did not waver or hesitate. They turned down indignantly the humiliating terms submitted to them by the Nazis and made knowntheir determination to fight to the finish for the freedom and independence of our country. The Norwegian people then, as always before, preferred to die on their feet rather than live on their knees.

After a heroic fight of two months on Norwegian soil, King Haakon and the legal Norwegian Government took up temporary residence in England from where they continue to direct our war of independence.

The central fact today on this solemn Anniversary is that Norway is formally and actually at war with the country which fell upon us. Our soldiers, sailors and pilots are training in Norwegian camps in Great Britain and Canada. Our warships are fighting side by side with our friends and allies, the British. Our great merchant marine of about four million tons and 25,000 sailors, is sailing the seven seas under the Norwegian flag and Norwegian management, carrying supplies to our common battle-front.

We shall stay in this great fight until victory has been won, until we have accomplished our irreducible war aims; first to clear Norwegian soil of every foreign invader, then to join with our friends and allies in muzzling permanently the ruthless aggressors, which for some time have been running amuck in the world challenging the peace, freedom and very existence of civilized peoples.

In spite of the tragedy which has befallen our nation and our beautiful land and which on this days fills us with peculiar bitterness, we feel deeply grateful that our leaders and our people from the first moment chose the path of honor and resistance; that today Norway is definitely and prominently amongst the nations which did not submit, but challenged the aggressor and fought -- and fights now -- for freedom, popular Government and international decency.

Not only the free Norwegians abroad but our hard-pressed countrymen at home, who are standing up so magnificently against the Nazi terror, realize with deep satisfaction that we are on the right and winning side in this world war of liberty - the most momentous crusade in human history. As sure as day follows night, men of good will in all lands shall repel the onslaught of the powers of barbarism and darkness against all that civilization means and is.

Our heart goes out in this hour to the people of Norway under the iron heel of the oppressors, but whose spirit is unbroken and marches on. It goes out to the British and their inspired leader and all their allies, who today with unsurpassed valor are bearing the brunt of battle. Our gratitude and admiration go out to the President of the United States, who with extraordinary vision for years has perceived and understood the deadly threat facing the world today and who with unequalled clarity and force has given expression to the thoughts and aspirations of free men and women everywhere.

WILHELM MORGENSTIERNE

Decorah, Iowa, April 9, 1941.

The President,

The White House,

Washington, D. C.

On this fateful anniversary of the unprovoked German attack on peaceful Norway may I be permitted to express to you Mr. President my Government's and my own deep appreciation of your unfailing understanding and sympathy with our cause and fight first expressed in your statement on April 13 last year. Stop. With unequalled clarity and force you have given expression to the thoughts and aspirations deep in the hearts of freedom loving men and women everywhere and greatly strengthened the faith of the suffering Norwegian people in ultimate victory and freedom.

Wilhelm Morgenstierne, Minister of Norway.